

баба!», була надрукована у харківському видавництві «Фоліо» у 2017 році. Переклад відкриває для українського читача румунську постколоніальну культуру та рівень середньої людини, яка пройшла через цю систему.

Отже, переклад літературного твору – це не просто переклад слів з однієї мови на іншу. Він передбачає глибоке розуміння культури й того, як вона відображена в мові та літературі відповідної країни. Переклади іншими мовами роману Дана Лунгу «Я ще та комуністична баба!», дозволили представникам інших культур відкрити для себе цю книгу і краще зрозуміти соціальний і політичний контекст Румунії після падіння комуністичного режиму. Тому, це можна вважати важливим зусиллям, спрямованим на виведення цього твору на міжнародний рівень.

Література

1. Линтвар О.М. До проблеми художнього перекладу: <https://naub.oa.edu.ua/2012/do-problemy-hudozhnoho-perekladu>
2. Dan Lungu: „Sînt o babă comunistă!”: <https://www.zdg.md/reporter-special/oameni/dan-lungu-sunt-o-baba-comunista/>

ЕКОЛОГІЧНІ ТЕРМІНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Омельченко Єлизавета

студентка 4 курсу бакалаврату ННІ іноземної філології

ЖДУ ім. Івана Франка

Науковий керівник: канд. пед. наук, доц. Пушкар Т.М.

Проблема адекватного перекладу екологічної термінології з англійської на українську мову є актуальною і пов'язана зі складними термінологічними концептами та різними варіантами їх перекладу. Ця проблема виникає через те, що багато екологічних термінів є термінами науки, техніки та права, які мають специфічні визначення та використовуються в різних контекстах.

Багато термінів мають складну структуру та семантику, що потребує вибору оптимального перекладу, що не завжди є очевидним. Також слід враховувати, що екологічна термінологія є динамічною системою, яка постійно розвивається та змінюється, тому перекладач повинен бути в курсі останніх тенденцій та нових термінів [3].

Розглянемо найпоширеніші проблеми при перекладі екологічних термінів:

Відсутність відповідника: коли термін не має точного еквівалента в мові перекладу. Наприклад, термін “*carbon offsetting*” (виправлення викидів вуглецю) є досить новим та складним для перекладу, оскільки він відноситься до концепції зменшення викидів парникових газів шляхом фінансового внеску у проекти з енергоефективності, відновлювальної енергетики тощо. У більшості мов відсутня точна еквівалентна термінологія, тому перекладач повинен знайти або створити аналогічний термін або пояснити концепцію за допомогою фрази [4].

Транслітерація: екологічні терміни, що були перекладені за допомогою транслітерації, можуть включати такі слова, як “*biomass*” (біомаса), “*ecosystem*” (екосистема), “*renewable energy*” (відновлювана енергія), “*pollution*” (забруднення), “*sustainability*” (сталість), “*biodiversity*” (біорізноманіття) та інші. В деяких випадках, коли перекладач не може знайти точний еквівалент терміну в мові перекладу, він може використовувати транслітерацію, щоб передати його значення. [4].

Варіативність: коли термін має різні варіації в різних регіонах, і необхідно вибрати найбільш підходящу для конкретного контексту. Наприклад, при перекладі терміна “*carbon footprint*”. У англійській літературі цей термін використовується для позначення відбитку вуглецю, який залишається на довкіллі при виробництві та споживанні товарів і послуг. Проте існують різні підходи до обчислення відбитку вуглецю, і тому можуть використовуватись різні терміни для позначення цього поняття,

наприклад “*carbon footprint*”, “*carbon impact*”, “*carbon emissions*”, “*carbon accounting*” тощо. При перекладі такого терміну необхідно враховувати контекст та вибрати той відповідник, який найбільш точно відображає його значення в даному контексті [4].

Калькування: коли перекладач використовує буквальный переклад складових частин терміну, не враховуючи різницю в структурі мов. Наприклад, термін “біорізноманіття” може бути калькованим як “*biological diversity*”, що відповідає прямому перекладу. Однак, в англійській науковій літературі для позначення цього поняття зазвичай використовується термін “*biodiversity*”, що вже має свій власний етимологічний та фонетичний склад. Таким чином, калькування “біорізноманіття” як “*biological diversity*” може не передати повністю зміст та смисл терміну, що може призвести до неточності та неправильного розуміння терміну в іншій мові [5].

Культурні відмінності: коли термін має культурну конотацію, яка не має еквівалента в іншій мові. Наприклад, термін “*greenwashing*” відноситься до підробки екологічних характеристик продуктів або послуг з метою залучення більшої кількості споживачів, але українській мові цього терміна немає. Тому, щоб передати цей термін українською, потрібно використовувати описові слова. [5].

Зміна значення: коли термін змінює своє значення в новому контексті. Наприклад, термін “*carbon offset*” (вуглецева компенсація) може мати різні значення в залежності від того, де він використовується. У контексті державної політики, “*carbon offset*” може означати фінансові механізми, які допомагають компаніям знижувати свої викиди парникових газів. Але у контексті відповідального споживання, “*carbon offset*” може означати внесення фінансового внеску в екологічні проекти, що компенсують емісії вуглецю [5].

Щоб забезпечити правильний переклад екологічної лексики, необхідно здійснювати доперекладацький аналіз тексту та уважно досліджувати

контекст вживання термінів. Крім того, важливо розрізняти різні типи екологічної лексики.

Література

1. Бевзо Г.А. Проблеми методики дослідження екологічних термінів в англійській та українській мовах. *Філологічні науки в умовах сучасних трансформаційних процесів: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (Львів, 26–27 верес., 2014). Львів: ГО «Наук.філол. організація «ЛОГОС», 2014. С. 18–21.
2. Руденко Н. С. Екологічна лексика як об’єкт перекладу: теоретичний та міжнародний аспекти / Н. С. Руденко. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2021. № 16 (227). Ч. I. С. 55–50.
3. Тиха Л. Граматичні структура екологічних термінів у посібниках і підручниках для студентів–екології. *Вісник Нац. ун–ту “Львівська політехніка”*: Серія “Проблеми української термінології” 2022. № 733. С.158– 160.
4. Oxford Encyclopedic English Dictionary / J. M. Hawkins and R. Allen (eds). Oxford : Oxford University Press, 1991. 1729 p.
5. The New Penguin English Dictionary / R. Allen (consulting editor). – London New York : Penguin Books, 2001. 1642 p.

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ РОМАНІВ

ДЖ. РОУЛІНГ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ЛАНДШАФТ

Примаченко Єва

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет ННІФ

ЖДУ ім. Івана Франка

Науковий керівник: канд. пед. наук, доц. Пушкар Т. М.